

„Народ“ излази сваког дана по дне.

Рукописи се не враћају.

Штампариа се налази у улици Коломбо број 6.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Власник

КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

САВ. Ј. МИЋ ПЛАЋИ:

МРТВЕ ДОЛИНЕ У МАЋЕДОНИЈИ

Долине око Мелника и Драме и Струме плаве и Бистрице воде жалосно цвиле под копреном таме и горко плачу за сунцем Слободе.

Оне проклињу скиптар Симеуна. Ал доћ' ће време: паћће горда Трoja! Ох, ја већ чујем грмљаву плотуна и видим л е ђ а «тракијских хероја.»

И док трепере васкрсле долине и блеште дичне Родопске Планине Ко смарагд, у свом цветном огртачу,

«Шуми Марице» негде кроз даљину Цвила све тише. Замре... Кроз тишину Одједном, силно, грмну: «Хеј, трубачу!...» (Крвави Цветови) 1914.)

Величанствена победа

Операције на нашем фронту добијају, према резултатима, све одређенији облик. Природно је, да правац тих операција није могао бити познат непосвећенима и да се са запетом пажњом њихов ток пратио. Али ово што сад дешава изазива извештаје и код правих војника, а код осталих обожно одушевљење. Овлачење Бугара на се у званичном извештају «вратоломно овлачење», које прати извештаје и паљевица слагалишта од стране самих Бугара. Небојни бес претучених угарских пукова огледа се и у дивљем паљењу читавих села. То њихов опроштај за чита времена са овом ветом српском земљом, коју данас за све потоље векове откупљује драгоцену крв наша и наших Савезника.

Ипак, поред свега тога, најбоље показује у каквом су стању бугарске трупе, долазак немачких појачања. Тај појачања су употребљена да штите одступање Бугара, јер све говори, да је Бугарима дат такав удар, који им је читаве дивизије дезорганизовао и учинио их неспособним ма и за једно уредно одступање. Деорганизација трупа повећаће се у највећој мери избијањем српских трупа на леву обалу Вардара и пресецањем железничке пруге Солун—Скопље, као и комуникације Градско—Прилеп. Сама стратегиска важност овог пресецања комуникација предвиђа се у српском званичном извештају, где се наглашава, да се на суседним деловима фронта већ почињу осећати последице. Тај херојски подвиг извршиле су наше трупе у једном муњевитом продирању, када су извесна одељења прелазила по 40 километара на дан. Резултати, који се могу очекивати после појаве наших трупа за ви-

ше десетина километара у залеђу непријатеља, јесу само последица радљивости једног војничког генија, који је познавао своју издржљиву, одушевљену и храбру војску. Са крајњим поуздањем поверено је извођење тог генијалног умишљаја нашим и савезничким трупама и ми смо на путу једне величанствене победе...

СУДБИНА ЦАРИГРАДА

—:—
Лондон. — Пуковник Сер Сајкс пише у «Дејли Нјусу»: «Турска држи Цариград, јер се ни један народ не усуђује да повери коме другом народу тако драгоцену ствар. Али да нас, оставити, да Турска и даље буде чувар босфорског и дарданелског мореуза, значило би потпомагати тиранију над подјармљеним народима у Азији и раздор у Европи. Једини лек овом злу јесте интернационализација ових мореуза, у правом смислу речи. Иначе ће то бити кли-

НА МАЋЕДОНСКОМ ФРОНТУ

Коминике Савезничких армија на Истоку

Битка која је почела 2 септембра на фронту Сокол—Ветреник и проширила се на запад и исток, развија се све више у корист савезничких армија.

На целом фронту између Витоља и Дојранског језера, бугарске и немачке армије повлаче се, уништавајући журно своја слагалишта.

Северно од Витоља и на завијутку Црне француске, италијанске и грчке колоне заузеле су цео важан од-

бранени систем првих непријатељских положаја. Нишане су предстраже, већ избиле на линију Могила-Добрушево-масив Ви-

соко. Десно од њих српске армије, потпомагнуте француским јединицама прешле су Црну на целом њеном доњем току, избиле источно од Прилипа на висове Дренска Планина и Радобил и на Вардару заузеле важне раскрснице Градско и Криволак.

Више на исток

француско грчке трупе су заузеле Коњско и Гуричет, док су енглеске трупе прешле Ђевђелију и освојиле прву непријатељску одбранбену линију између Вардара и Дојранског језера.

Непријатељ се стрмоглаво повлачи пред нашим трупама. Он пали села и све своје установе у позадини: амбуланте, болнице, слагалишта итд.

Ипак је свуда припућен да нам оставља велики материјал.

Задобили смо нових заробљеника и топова. Од почетка офанзиве задобили смо преко 100 топова.

Запленили смо такође знатан железнички материјал као и 2 далекометна топа.

Авиатика стално туче непријатеља у повлачењу и проузрокује метеж у његовим колонама, гађајући из митраљеза са мале висине и непрекидно бомбардујући све концентрационе тачке. До сада је бачено преко 25.000 кила експлозива.

У ПАЛЕСТИНИ

—:—
Лондон. — (Званично). — Операције су се наставиле прошле ноћи и данас. Пешадија је стигла на линију Беит-Дејан, Еслами, Самара, А-тара, Вела. Непријатељ је потиснут ка коњичким одредима пустиње, који оперишу од Бејсана до Јевина.

Осигурала смо путеве и железничке мостове

на Јордану код Унзр Медама.

Једна коњичка бригада налази се у Назарету. Немогуће је оценити укупан број заробљеника, али до сада је изабројано 18.000.

Наша је коњица ушла у Назарет шест сати доцније него што је из вароши побегао на север генерал Лиман фон Сандерс.

Нису још стигле појединости о заплешеном материјалу али до сада има преко 120 топова.

Авиатика је врло успешно сарађивала у операцијама, бацајући мале висине бомбе на непријатељске колоне, које су покушавале да умакну у долину Јордана, путем Наплаз Јазред Дамн.

Енглеска је војска постигла у Палестини важан успех. 6 септембра трупе генерала Алемби зададе су велики удар Турцима у приморској равници на фронту

од 25 километара и потпуно уништило турске одбранбене положаје.

Настављајући нагло почетне успехе, пешадија и коњица су зашле за леђа турским положајима: пешадија, напредујући око 20 километара заузеле је железнички чвор Тул—Керам, док су две коњичке колоне свом брзином одјуриле напред, да Турцима пресеку одступницу: једна колона је пошла у источном правцу према путу Срута, а друга чисти терен према северистоку.

Десно Алембево крило заузело је раскрсницу путева и постало господаром прелаза преко Јордана.

Турске су трупе у врло опасном положају.

Аустралијанци су стигли на железничку пругу Тул Керам—Азулех, пресекавши велике одреде турских трупа у повлачењу са топовима и транспортима.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — Поводом америчке победе на сектору Сен Мијела, а с обзиром на евентуално ново наступнање Американаца на том сектору, Биду пише у «Журналу»: «Упркос великом америчком успеху не треба овом догађају дати стратегијску важност, коју у ствари нема. Нови непријатељски положаји су веома утврђени. На 8 километара од новог фронта налази се утврђење Хазелер а на 15 утврђење Кронпринц, која припадају одбранбеном систему Меца. Свака даља операција на овом фронту имала би тешкоћа због тога што би увек имала на свом десном боку топове Меца и трупе које могу изаћи из ове тврђаве. Поред тога и огромне су теренске тешкоће. Избити са горње Ме-

зе, веома је тешка операција, а у центру имамо масив Одронкур, који је скоро неприступачан. На лево непријатељ се наслања на друге шумовите брежуљке где је одбрана лака и између свог центра и левог крила оставља на расположење само кланац Дон-мартен, који је веома узак да би се ту могао извршити напад.»

Париз. — Кад би маршал Хинденбург могао још да располаже познатим унутрашњим линијама као пре, линијама које су му дозвољавале да преноси резерве са једне тачке на другу западног фронта, опет би био у великој неприлици, јер не би знао, где ће најкорисније да их баца!

Енглези нису никада до сада били тако агресивни. Дебене им даје руку а Ман-

ФЕЉТОН

МАКС И АЛЕКС ФИШЕР:

ПОЈЕДИНОСТИ О МОМЕ САМОУБИСТВУ

Берта је имала божанствено плаве витице, дивне плаве очи, изванредна црвена уста. Ја сам је љубио. У небројеним часовима, које смо проводили на само, а у којима нам се чинише да казалике на сату трче у галопу, често ми падаше на памет мисао, коју јој не смедох рећи:

«Ах, благи Боже, ако ли ме само кад год хтеднеш преварити, Берта... ја бих се осећао најнесрећнијим на свету!»

Месеци су пролазили, Леополд, наш заједнички пријатељ проводио је сада вечери са нама. Једног после вечери он нас мораше напустити.

Бих се уверио да су Бертинс витице биле обично плаве, а устаща црвена као и у сваке друге жене. Љубио сам је мање но пре.

Тада јој, и не мислећи шта говорим, рекох: «Берта, ако ме будеш кад год преварила, ја се ни тренутка не ћу предомисљати! Убићу се!»

Берта, којој је ово годило, баца ми се у наручје. — Ти си луд, Жаче! Ти знаш врло добро да сам тебе волим.

Учини ми се у том тренутку, да наша љубав никад није била силинија. Чак сам и ја, у том тренутку, поверовао да је ова претња била озбиљно речена.

Од тога времена, кад год ми се Бертина коса у-

чинила не плава већ жута; њене очи избледело плаве а њена црвена устаща као и у осталих жена, ја се не бих устезао. Узвикнуо бих смејта: «Ах, благи Боже, ако ме само кад год будеш преварила, Берта... не ћу ни часа часити. Извршићу самоубиство!» Узалуд сам се трудио да овим речима дам нагласак, час молећив, час љутит, час претећи час опет запостајући.

У осталом, ови изрази беху за мене изгубили свој првобитни значај.

Ја сам их изговарао махиво.

Берта, романтична како ју је Бог створио, примала их је неуморно. Страшан се увек ових речи: она би ме увек уверавала:

«Али, за Бога, Жаче, мој љубљени Жаче, немој говорити којекакве глупости! Ти врло добро знаш да сам тебе волим!»

Једног понедељника увече Берта оде да испрати Леополда; учини ми се у том тренутку да, у предсобљу, зачух звук пољубаца.

Сутрадан, одмах по ручку, када је Берта држала да сам још у канцеларији, ја се бејаш поставио под капаријом броја 22. Око три сата спазих мога пријатеља Леополда са китом љубичица у рукама да избија из суседне улице... Беше се упутио управо броју 23, који се налазаше са друге стране.

Прекосутра бејаш на својој осматрачници тачно у 2 сата и тридесет минута. Морао сам чекати још пуно пола сата. Време ми се учини и сувише дуго. Пре-дох улицу и уђох у број 23. Попех се до четвртог спрата, где је био стан моје метресе.

Берта, рекох јој гду-

паво, ја знам све! Ти очекујеш Леополда.

Она ми признаде све.

Поче плакати. Из учтивости почеше и мени сузе лити. Говорила ми је да је несрећна. Ја сам је називао бедницом.

Берта је брисала своје сузе и квасила своју цепину мараму. Налаћен на прозору ночех себи пребацивати што сам изазвао ову немилу сцену. Паде ми на ум, да док се ја овде бакћем узалудно, други неки мој конкурент употребљава прилику да се користи масним поручбинама.

Дохватих се шешара и хтедох изаћи.

Као чигра Берта поскочи и дркну:

«Ох, мој Боже, то је страшно! Где си наумио?»

«Нигде! То те се баш ништа не тиче!»

«Не мораш ми ни говорити, јадичке мој, ја по-

гаћам!... Хоће да се убије! Хо је страшно! То је мојом кривицом!»

— Свршиће се —

ШАЛА И ЗАБАВА

—:—
Из дневника једног лекара.

«Невероватно да људи радо дају своје паре да здравље руинирају, а нерадо, да би га опет поправили.»

Уображена болесница «...дакле милостива госпођо, ви мислите, да нам је бања неопходно потребна! — Молам вас реците ми, шта вас боли?»

«Ах, драги докторе то остављам нама да ми ви то кажете!»

Оштра критика. Млади сликар: «Ово је једна од мојих најбољих скица!»

Критичар: «Да, немојте одмах да очајавате!»

«Ево вам 20 динара, што сте ми их позајмили пре дужег времена!»

«Ах, ја сам на то већ потпуно и заборавио!»

«До ђавола, зашто ми то нисте рекли пре него што сам вам дао паре!»

ИЗВЕШТАЈ

Обавештајног Бироа Срп. Црвеног Крста у Солуну о исплаћеним пошљама.

Овај извештај састављен на основу добивених спискова о исплаћеним пошљама; оригинални признанице нису још стигли, чим стигну позваће се улагачи да их подигну.

Ј. Никодић — Вукосави, по пр. бр. 35391, кр. 147,20.

В. Ристић — Катрини, по пр. бр. 35392, кр. 147,20.

Бр. — Гаталовић — Зорка, по пр. бр. 35393, кр. 320,20.

К. Кучера — Карл Марија Кучера, по пр. бр. 35394, кр. 13,90.

М. Радосављевић — Христина, по пр. бр. 35651, бр. 221,80.

— Свршиће се —

жен напада на масив Сен Гобен. Прекаљене француске и америчке армије нису мање активне између Ене и Ремса. Најзад непријатељ забринут могућим последицама Першингове победе, окреће можда своје очи према отпорној линији Етен-Конфлан, али она да француска војска бди и посматра све његове покрете.

Друге армије на целом фронту све до Милхаузена горе од жеље да им маршал Фош изда наређење, да се баце на Лорен и Алзас.

Париж. — «Матен» долази из Лондона, да је министар председник Аустралије Хјуз, по повратку са западног фронта, говорио о пустоши, која влада у областима, које су евакуисали Немци, којима ће судити човечанство. Хјуз мисли, да Хинденбургова линија није незаузимаљива и додаје, да ће мир, који хоће савезнички народи, бити диктиран у Потсдаму.

РЕНОДЕЛОВА ОСТАВКА

Париж. — Посланик Ренодел послао је секретару социјалистичке странке писмо, у коме изјављује да даје оставку као политички директор листа «Иманите», да би избегао, да се на идућем националном и интернационалном конгресу француског социјализма дискутује о личним питањима.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Штокхолм. — Да би се могле тачно пратити операције бољшевичко-немачких трупа које су у току против Чехословака, треба означити линију, коју Чехословаци држе. Чехословаци, од којих је половина у европској Русији а друга половина у Сибиру, господари су двеју железничких пруга: Самара-Чељабинск, Омск-Казан и Уфа-Тјумен-Омск. Они такође држе у својим рукама троугао територије који се налази између ове две пруге, а чији је врх Омск а основица на Волги између Самаре и Казана.

Чехословацима су се придружили козаци Оренбурга, који су под командом ђенерала Тутоска, као и трупе сибијске владе у Омску. Козаци сачињавају лево крило чешких снага, штите их од напада са југа и настоје да се поново сдруже са растуреним трупама ђенерала Алексијева.

Трупе, састављене од бивших мађарских и немачких заробљеника, концентрисале су своје напоре управо на линији коју држи ђенерал Алексијев а која је најслабија тачка.

Чеси су бацили своје снаге да би се сјединили са снагама које силазе од Архангелска ка југу, у правцу Вологде и ка југоистоку, у

У МАЂАРСКОЈ

Цирих. — Бивши мађарски министар правде Вацоњи напада преко штампе Векерлеа као издајника народа и човека који не држи задану реч у погледу изборног права гласа, и назива га slugом Тисине странке.

ЕКСПЛОЗИЈА

Цирих. — Према једној вести «Кијевскаја Мисл», у Воронежу је била страшна експлозија, која је уништила жељезничку станицу, неколико позова и суседних зграда. Штета износи око 30 милиона рубаља. Било је 350 мртвих. Досада је извршено 1500 хапшења.

Дневне Вести

Одличовања

Енглески краљ одликовао је:

Орденом Св. Михаила и Ђорџа III степена пуковника Милана Ж. Миловановића, Данила Калафатовића и Романа Сондермајера.

Орденом за особите заслуге: мајора Мирка Маринковића.

Војничким Крстом: резерв. капетана Саву Томића и рез. поручника Живојина Крстића.

рембурга, који су под командом ђенерала Тутоска, као и трупе сибијске владе у Омску. Козаци сачињавају лево крило чешких снага, штите их од напада са југа и настоје да се поново сдруже са растуреним трупама ђенерала Алексијева. Трупе, састављене од бивших мађарских и немачких заробљеника, концентрисале су своје напоре управо на линији коју држи ђенерал Алексијев а која је најслабија тачка. Чеси су бацили своје снаге да би се сјединили са снагама које силазе од Архангелска ка југу, у правцу Вологде и ка југоистоку, у

правцу Виатке. Иза својих леђа Чехословаци имају дезорганизоване трупе бољшевика и Мађаро-Немаца, који су још господари сибирске жељезнице између Чите и Краснојраска. Против ових трупа бори се један део трупа из Омска и Семеновљеве трупе, које оперишу из Мандурије на сибирском фронту југоисточно од Бајкалског језера, и Чехословачке и савезничке снаге које наступају из Владивостока.

Бољшевици и Немци у Сибиру концентрисали су свој отпор на јужној обали Бајкалског језера на тачки, где пролази сибирска жељезница кроз врло замршен предео, који има преко 30 тунела. Изгледа да су Немци успели да баце у ваздух неколико ових тунела, али ће саобраћај бити лако успостављен бродовима, и за време зиме транспортима преко залеђеног језера.

Лондон. — Дуж целог Сибира образују се нови одреди трупа и сваког дана руски официри долазе у логор пуковника Гајде, молећи да их прими у чехословачку војску. Међутим десила се једна важна промена у команди чехословачких трупа у Сибиру, које су до сада биле под командом ђенерала Дитриха.

Будући Рус, Дитрих је сматрао за сходно да уступи команду над чехословачким снагама у источном Сибиру пуковнику Гајди, који сада има врховну власт над свим Чехословацима од Владивостока до Омска. Гајда је један од најмлађих команданата у овом рату, тек му је 27 година.

Мисли се да ће Савезници сада употребити Дитриха, да реорганизује једну чисто руску војску. Семенов ће руководити рекрутовањем у амурској области, где ће он као козак стећи много следбеника.

Западно од Урала та-

које су Чехословаци имали знатних успеха у близини Јекатериненбурга, где је концентрисан гро бољшевичких трупа под личном командом Троцког уз помоћ немачких официра.

Изгледа да је заузеле Казана, које су извршиле чехословачке трупе пре неколико недеља, од много веће важности него што се то могло и мислити у почетку. Ту су се Чехословаци дочекали огромних количина злата и сребра у шипкама, и другог плена, који су бољшевици однели из Петрограда и Москве и пренели у Казан.

Њ. В. Краљу Белгијском

Веома сам срећан што сам видео да сте, Њено Величанство Краљица и

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Ноћу је била доста јака артиљеријска активност у пределу Сен Кантена и северно од Ене.

На фронту Веле Французи су одбили два непријатељска испада.

Француска су одељења продрила у немачке линије у Шампањи и у Лорену, задобивши заробљеника.

23 сата. — У пределу јужно од Сен Кантена, Французи су проширили своје положаје, источно од Дивакура и Ла Фонтај и дошли до западних вјивца Вандеја, на северу од Ене. На северу од Алемана, одбијена су три против напада немачка, пре но што су и допрли до француских линија.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Наши одреди вршећи појединачне операције у Вевру продрили су на два места у непријатељске линије и нанели непријатељу велике губитке. Задобили смо 25 заробљеника. Једно непријатељско одељење, које је покушало да се приближи нашим положајима, било је одбијено.

Ваше Величанство, примили знаке Ордена које сам послао по Јуришићу, а који су само слаб доказ великих симпатија и дивљена које мој народ и ја осећамо према Вашим Величанствима. Ја и моја војска осећамо право задовољство што знамо да одличја која красе многе преи храбрих официра и војника ерпских; биће исто тако поштена од бораца јуначке војске белгијске која је учинила и која чини тако високе услуге заједничкој ствари Савезника. Искрено захваљујем Вашем Величанству на честиткама и упућеним приликом успеха постигнутих од српских војника који, верни своје предању и достојни своје брине по оружју на западном фронту, чврсто су решени на све жртве да остваре слободу и уједињење своје Отаџбине.

Александар.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Борба је поново почела 8 септембра на сектору источно од Епеи.

Енглеске трупе су напредовале и заузеле мајор Пти При и друге отпорне непријатељске тачке. У вези са овим нападом, Аустралијанци су извршили другу операцију на сектору Арикура. Одбили смо непријатељске нападе северно од Мевра.

Побољшали смо своје положаје северо западно од Бел Еглиз, западно од Месине, северо источно од Ипра и јужно од Виљер-Гислен. Северно од Скарпе, у близини Гаврела, Енглези су помакли своје линије на фронту од 2 миље. У пределу Сен Кантена, Французи су заузели Бенс.

Доцније. — Непријатељ није продужио свој напад југо-западно од Ла Басе, о коме је јављено у прошлом коминикеу.

На осталом делу фронта наш је положај остао непромењен, сем појединачних сукоба на разним тачкама, којом смо приликом побољшали наше положаје на југу Виљер Гислена и у околини Цилебука.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче у зору јужно од Наго, после жестоке артиљеријске припреме, нарочито са загушливим гранатама, две су непријатељске колоне нападе на коту 703 на Добалто, једна у фронталном правцу од севера на југ, а друга покушавајући заобилажење са северо запада и југо истока.

Храбре трупе чехословачке дивизије, које су држале положај, браниле су се јуначки.

Напад колоне, која је заобилазила, осујећен је и одбијен од једног митралеског одељења, које је смело изашло из линија, друга непријатељска колона, савладавши малу стражу на осматрачници, успела је да заузме коту 703, али је одмах одбијена од посаде и појачања, после огорчене борбе прса у прса. Том

приликом је непријатељ претрпео веома тешке губитке.

После подне јуришних патроља поново су заузеле осматрачницу, успоставивши потпуно ситуацију. Покушаји непријатељских одељења пропали су испред наших положаја на вису Кабе (Тонале), Кол дел Росо, Кол д' Екеле и на осматрачници на Пјави испред Монтеља.

Уништили смо једну малу непријатељску посаду на северним падинама брда Грапа, задобивши заробљеника.

У Македонији. — На завијутку Црне наше су трупе, кооперисући у Савезничкој офанзиви, почеле јуче јако напредовати према северу, зауевши прве непријатељске положаје.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париж. — Швајцарске симпатије према Споразуму почињу се све више и више ширити. Они, који су веровали у крајњу немачку победу, почели су се разочаравати. Листови, који излазе на немачком језику мењају тон.

Лондон. — Приликом своје последње изјаве немачки престолонаследник је рекао: Данас нам је највећи и најопаснији непријатељ Француз. Жофр је био ђенерал за одбрану, међу тим маршал Фош је првокласни војсковођа.

Рим. — Министар правде Саки о југословенском покрету, рекао је: «Сматрам да је југословенски покрет за независност и слободну државу, саобразан принципу и циљевима за које се бори Споразум, као и циљевима једног трајног и праведног мира.»

Париж. — Немачки заробљеници изјављују да се у воједи растура велики број револуционарних брошура. У њима се јако напада Пруска и војници се позивају, да се више не боре.

Хаг. — Приликом отварања парламента, холандска је краљица изјавила, да ће Холандија бранити своју независност од сваког напада.

Цирих. — Франкфуртске Новине јављају: Царска банка пустила је у оптицај у току ове недеље папирног новца за 327 милиона марака, што до сада износи 3.639 милиона папирног новца у циркулацији. Што се тиче новчаних завода, они су за то време издали нових 322 милиона, што износи суму од 8.255 милиона папирног новца, коју су до сада пустила у оптицај.

Лондон. — Бољшевички амбасадор Литванов пуштен је пре неки дан из затвора, али је још увек под полицијским надзором.

Лондон. — «Дели Кроникл» пише: Савезнички успеси у области особитој тешко отварају пут за Скопље и србију.»

СРПСКИ ИЗВЕШТАЈ

Коминике за 9 и ноћу 9/10 9 септембра продужено је пребацивање наших трупа преко Вардара, где су у додиру са непријатељем. У правцу Прилепа наше јединице заузеле су врлетну Дренску планину и избиле на више места на друм Градско-Прилеп.

Непријатељ продужава да пали села и своја слагалишта; ипак је пало у наше руке много свакодневног материјала. На жељезничкој прузи у долини Вардара запленили смо неколико жељезничких возова.

ПОДЛИСТАК

МАРКИЗЕТА

— Роман од Фелисиана Шансора — 17

На пољу, по улицама, купус са кобасицама слушајући при том обичне страсне ноћ, каквих је често крајем октобра.

Вратар је у пивници, одевен као мужик, чије чисте ударуку звонко о тротоар, у осталом прави правцати Рус, као што је то тадашња мода извскивала и он од тога не мале користи имао, широких плећа са великим плавим бривоконима — дочекивао је пред вратима фијакере и отварао врата. Цео тај свет долазило је овамо као на позив и полагање; да попије чашу пива; да чује можда да који комплимент; да се наслађује славним вицевицима на рачун отсуствних; да се запреје пивом, алкохолном, речима; да једе високо

сматрао још из детињства а сад по готову из навике, за са свим природне. Исто као што је то сматрао и за своје богатство.

Једна сјајна или, ако хоћете, идиотска сцена, изазва бурни аплауз. У општем одушевљењу по неки писак изгледаше само као знак, који је само увесељавао.

Послодавчева кућа узета на јуриш, опљачкана, ствари поломљене од ових јадника у ритамима и њихових жена. Урлици изнемоглих груди, кежење дугих, жутих зуба, заострених и покарвених, сведочећи о дугом гладовању, које води порекло од како је света и века. На један пут се једна од девојка из гомиле, у јасно обојене костиме дрвене набујале косе, заустави пред једним великим огледалом, у коме се човек може цео огледати, а у коме се не огледају они, који га праве, да ба-

ци као и свака кокетна жена један поглед.

И док се ова девојка дивила у огледалу својим дивним црвеним вितिцама, у лица се проламала од дивљих песме раденика.

Њихова песма је само доприносила више грозоте целе ситуације. У једном тренутку изгледало је као да ће се гомила поамити, даоце.

У црним фраковима, окићени чудним и дивним хризантемама, богаташки синови пренути из своје свакидање флегматичности плескашу не ослањајући се више о вршке својих штапова попут малих страних женица, одевених у јасно обојене костиме као ивече, које су високо уздизале своје ручице у рукавицама хотећи да даду пример, и ако су му ствари следовале, пропраћајући своје изјескање

узвизима «браво», који су се отрзали са њихових дивних устанца.

Кад се комад завршио, по ходницима, снобови покушавају да објасне своје «одушевљење» изразима, које су безброј пута понављали, увек те истим. Заиста, смешна беше та париска елита — скоро изравна полутанска, ништавна, покварене душе, по кад кад — бојажљива, не усуђујући се да да своје мишљење пре но што падне парола, ни сама не знајући одакле.

Да ли је то била каква искрпљена мелодрама? Или нова и јака творевина? Ко ће бити тај, да изрекне свој суд?

Један славан критичар — она су у осталом сви славни — занесен модернизмом, бранећи све оно, што је сматрао да је ново и оригинално, импонујући својом дрскошћу маси сно-

бова, прерушених будала, које желе да свуда туре свој нос, Пиер Бисон беше аплаудирао. Још истога јутра беше посветио два ступца у своје листу славног позоришног аутора, Фламана.

Од кога ми је, Боже, непознатог уметника, примио он лозинку, коју је давао? Који ли је обскуран и претрпелни дилетант управљао — по који пут баш и глупостима — овога критичара, прослављеног својом непристрасношћу?

У углу пивнице, тамо где седео репортер, који беше присуствовао крунисању цара Николе II, разговор се беше окренуо на други предмет.

Париски разговори, нарочито они, који се воде међу уметницима, ретко се дуго заустављају на једном предмету. Они се присто депршају као оно што лептир додирије цвет, па

затим брзо, брзо одлети даље.

Окретни и живахни репортер шану Подану:

— Је ли ти посматрао Бисона у позоришту, у својој ложи? Рекао би човек, рањени орао.

— Погледај га само боље, личи пре на убојеног папагаја.

У тај мах пристигоше други познаници.

(Наставиће се)

МАЛИ ОГЛАСИ

Чисти восак
Продаје се чисти восак првог квалитета за цркве у радњи **Враће Петракоглу**, Вардарска Капија, улица Св. Параскеве. Продаја на велико. 13-20

Сотир Јов. Кондули хирург, зубин лекар, бивши професор гимназије, Игњатијева ул. бр. 384 до чесме Шедрићан. — Ординира од 8-12 пре п. и од 2-6 по подне. 4-10